

Rezumat

Valoarea amfibienilor, ca o componentă esențială a biocenozei, este evidentă în calitate de gazde definitive, intermediare, complementare și gazde-rezervor pentru diverse grupuri de helminți specifici animalelor domestice, sălbatice, de companie și om, precum și ca bioindicatori ai habitatelor acvatice și terestre. De aceea, este oportună realizarea unui studiu helmintologic al amfibienilor din complexul *Pelophylax esculenta* pentru a stabili specificul circulației faunei helmintice a lor în biotopurile naturale și antropizate, dar și contactul acestora cu gazda.

Grație realizării acestui proiect de cercetare, s-a studiat diversitatea faunei helmintice pentru prima dată în 7 raioane ale Republicii Moldova, raioanele Strășeni, Nisporeni, Călărași și Hâncești din Zona de Centru, iar raioanele Telenești, Sângerei și Glodeni din Zona de Nord a Republicii Moldova. Ca rezultat al cercetărilor efectuate s-a stabilit prezența a 14 specii de helminți, care aparțin la 4 clase: Trematoda – 7 specii (*Opisthioglyphe ranae*, *Haematoloechus variegatus*, *Gorgodera varsoviensis*, *Pleurogenes claviger*, *Prosotocus confusus*, *Pleurogenoides medians*, *Diplodiscus subclavatus*), Secernentea – 4 specii (*Oswaldocruzia filiformis*, *O. duboisi*, *Cosmocerca ornata*, *Icosiella neglecta*), Palaeacanthocephala – 2 specii (*Acanthocephalus ranae*, *Sphaerirostris teres*) și Monogenea – o specie (*Polystoma integerrimum*), care aparțin la 7 ordine, 10 familii și 14 genuri.

Din cele 3 specii de amfibieni ale complexului *Pelophylax esculenta*, specia *P. ridibundus* este cea mai frecvent întâlnită în habitatele acvatice din zona de Centru și Nord a R. Moldova – zone propuse spre cercetare în cadrul proiectului. Această specie este infestată cu 13 specii de helminți, dintre care 7 specii de trematode (*O. ranae*, *H. variegatus*, *G. varsoviensis*, *P. medians*, *P. confusus*, *P. claviger*, *D. subclavatus*), 4 – de nematode (*I. neglecta*, *O. filiformis*, *O. duboisi*, *C. ornata*), o specie de acanthocephale (*A. ranae*) și o specie de Monogenea (*P. integerrimum*).

Specia *P. lessonae* Camerano, 1882 este mai puțin numeroasă, ca broasca-mare-de-lac (*P. ridibundus*). Infestarea acesteia la fel se datorează modului de viață amfibiont și spectrului trofic larg. Astfel, specia *P. lessonae* este gazdă pentru 10 specii de helminți, dintre care 6 specii de trematode (*O. ranae*, *H. variegatus*, *G. varsoviensis*, *P. medians*, *P. confusus*, *D. subclavatus*), 2 de nematode (*O. filiformis*, *C. ornata*) și 2 specii de acantocefale (*A. ranae*, *S. teres*). Astfel, pentru 9 din cele 10 specii de helminți, specia *P. lessonae* este ca gazdă definitivă, iar pentru specia de acantocefale *S. teres* Rudolphi, 1819, *larvae* – este gazdă rezervor.

Spre deosebire de cele 2 specii parentale, hibridul acestora *P. esculentus* este infestat doar cu 6 specii de helminți, dintre care 2 specii de trematode (*P. confusus*, *D. subclavatus*), 3 specii de nematode (*C. ornata*, *O. filiformis*, *I. neglecta*) și o specie de acantocefale (*A. ranae*).

Astfel, la investigarea helmintologică a speciimenelor complexului *P. esculenta* din raionul Călărași s-a stabilit infestarea cu 11 specii de helminți, Strășeni – 8 specii, Hâncești, - 7 specii,

Nisporeni - 7 specii, Telenești - 3 specii, Sângerei - 4 specii, Glodeni - s-a stabilit infestarea cu 6 specii de helminți, a căror grad de infestare în aspect de mono- și poliinvazii este diferită în funcție de raionarea geografică. Schimbările pronunțate în sistemul parazitar sunt bine evidențiate în mediul urban, ca rezultat al transformării de mediu sub influența a mai multor factori de mediu caracteristici civilizației moderne.

Ca rezultat al investigațiilor helmintologice efectuate în funcție de zonele rurale și urbane s-a determinat că amfibienii colectați din lacurile din zonele urbane sunt caracterizați de un grad scăzut de infestare cu helminți, comparativ cu gradul de infestare a amfibienilor colectați din lacuri din zonele rurale.

Fauna helmintica a amfibienilor depinde în mare parte de succesiunea sezonieră, care nemijlocit condiționează absența sau prezența gazdelor specifice ciclului de viață al helminților specifici amfibienilor. Potrivit cercetărilor noastre efectuate, s-a demonstrat că nivelul de infestare cu helminți a amfibienilor din complexul *P. esculenta* (*P. ridibundus*, *P. lessonae*, *P. esculentus*) în dependență de factorii sezonieri depinde atât de specia helmintului, cât și de specia gazdei.

Așadar, pentru întreg complexul *P. esculenta* cel mai scăzut nivel de infestare cu helminți s-a constatat primăvara, iar cel mai mare grad de infestare – toamna. Diversitatea faunei parazitare la amfibieni în dependență de vârstă este o întrebare frecvent abordată în literatura de specialitate. În scopul aprecierii nivelului de infestare a complexului *P. esculenta* (*P. ridibundus*, *P. lessonae*, *P. esculentus*) cu helminți în dependență de vârstă au fost colectate specimene din 2 perioade ontogenetice: juvenili și adulți. În rezultatul analizei helmintologice a indivizilor s-a înregistrat un nivel scăzut de infestare cu helminți a juvenililor, astfel, la evaluarea datelor helmintologice obținute s-a stabilit că gradul de infestare cu helminți crește odată cu vârsta gazdei, iar în funcție de genul gazdei, nu s-au stabilit valori distincte.

S-a determinat rolul amfibienilor complexului *P. esculenta* ca bioindicatori ai ecosistemelor populate de aceștea și s-a identificat în structura biodiversității în biotopurile investigate prezența speciilor de gândaci din familia *Dystiscidae*, libelulele din familia *Agrinidae*, *Corduliidae*, *Lestidae*, dar și tricopterele, larve și imago de cărăbuși, crustaceele și efemerele. Crustaceele: *Ostrocooda*, *Amphipoda*, *Isopoda*, a moluștelor din familia *Lymnaeidae*, *Planorbidae*, genul *Planorbis* și *Anisus*, *pecum* și a păsărilor din ordinul *Passeriformes*.

S-a determinat rolul amfibienilor complexului *Pelophylax esculenta* ca vectori a unor helmintoze specifice păsărilor din ordinul *Passeriformes*, prin depistarea speciei de acantocefale

Sphaerirostris